

ΈΓΓΡΑΦΟ ΘΕΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

13 Σεπτεμβρίου 2022

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί μείζονα απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ασφάλεια των πολιτών μας. Η εκτεταμένη εγκληματικότητα διαβρώνει την εμπιστοσύνη στις κοινωνίες και τις αρχές και παρεμποδίζει την καθημερινή ζωή των έντιμων ανθρώπων. Αποτελεί απειλή για την εσωτερική μας αγορά, την ελευθερία των επιχειρήσεων και την οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, προκαλεί οικονομική ζημία στην Ένωση και τα κράτη μέλη της και, ως εκ τούτου, απειλεί να διαταράξει σοβαρά το κράτος δικαίου και, κατά συνέπεια, τη λειτουργία των δημοκρατιών μας.

Σύμφωνα με την τελευταία αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα (SOCTA¹) που εκπόνησε η Ευρωπόλ, πάνω από το εβδομήντα τοις εκατό των εγκληματικών δικτύων δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από τρεις χώρες. Επιπλέον, η βία που χρησιμοποιούν τα εγκληματικά δίκτυα έχει αυξηθεί σε συχνότητα και σοβαρότητα, με αδιαφορία για τη βλάβη που προκαλείται σε αθώους παρευρισκόμενους. Η Ευρωπόλ υπογραμμίζει ότι το οργανωμένο έγκλημα εντός της ΕΕ ποτέ δεν αποτελούσε τόσο σημαντική απειλή για τους πολίτες και τις κοινωνίες μας όσο σήμερα. Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί πράγματι διασυνοριακό ζήτημα και κοινή ευρωπαϊκή ανησυχία.

Για να καταπολεμήσουμε με επιτυχία το οργανωμένο έγκλημα και να εξαρθρώσουμε τα εγκληματικά δίκτυα (συμπεριλαμβανομένων των συμμοριών, της μαφίας, των οικογενειακών φατριών, των ομάδων κλεφτών και των διαρρηκτών), πρέπει να συνεργαστούμε αποτελεσματικότερα, τόσο εντός της ΕΕ όσο και με διεθνείς εταίρους, καθώς και με τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, κατά περίπτωση, με σαφή και τολμηρή προσέγγιση. Η κοινή κατανόηση της απειλής του οργανωμένου εγκλήματος και των συναφών φαινομένων, καθώς και των στρατηγικών αντιμετώπισής τους, είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Υπό την έννοια αυτή, η απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος θα πρέπει να αναθεωρηθεί με σκοπό τη θέσπιση ενός κοινού ορισμού για το οργανωμένο έγκλημα.

Έξι στα δέκα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν τη βία στο πλαίσιο των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους. Η βία αποδίδεται κυρίως στο εμπόριο ναρκωτικών, με το σαράντα τοις εκατό των εγκληματικών δικτύων να εμπλέκονται στο λαθρεμπόριο,

την παρασκευή και την πώληση παράνομων ουσιών. Το εξήντα τοις εκατό της ηρωίνης παγκοσμίως διατίθεται στην ευρωπαϊκή αγορά. Η αγορά ναρκωτικών στηρίζει μια υπόγεια οικονομία πολλών δισεκατομμυρίων ευρώ. Ορισμένα κράτη μέλη, για παράδειγμα οι Κάτω Χώρες, είναι τόσο κορυφαίες χώρες παραγωγής ναρκωτικών όσο και σημαντικά σημεία εισαγωγής και διανομής ναρκωτικών για το σύνολο της αγοράς της ΕΕ, καθώς χρήστες ναρκωτικών υπάρχουν σε ολόκληρη την ΕΕ. Ως εκ τούτου, η καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών αποτελεί διασυνοριακό ζήτημα για το οποίο τα κράτη μέλη έχουν κοινή ευθύνη και χρειάζονται συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ.

Η εμπορία ανθρώπων, είτε για σεξουαλική εκμετάλλευση είτε για εργασιακή εκμετάλλευση ή δωρεά οργάνων, βρίσκεται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, με τεράστια κέρδη για τους εγκληματίες που επιδίδονται σε αυτές τις δραστηριότητες. Στο επίκεντρο των προσπαθειών μας για τον τερματισμό αυτής της μορφής σύγχρονης δουλείας, πρέπει να βρίσκεται μια πολυεπίπεδη προσέγγιση της παρακολούθησης των χρημάτων (follow the money), της έξυπνης συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων και ενός ποινικού κώδικα μη-δενικής ανοχής.

Αυτό φωτίζει επίσης το σοβαρό ζήτημα της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας στην Ένωσή μας. Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη, το 60 % των εγκληματικών δικτύων εμπλέκονται σε υποθέσεις διαφθοράς². Η διαφθορά επιτρέπει στα εγκληματικά δίκτυα να αποκτούν πληροφορίες, ή να αποκτούν πρόσβαση σε λιμένες ή να παρεισφρέουν σε λιμένες και αερολιμένες και να διέρχονται από σημεία διέλευσης των συνόρων με σκοπό τη λαθραία εισαγωγή ναρκωτικών, όπλων ή ανθρώπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν απειλεί μόνο την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης, αλλά και το κράτος δικαίου.

Ενώ η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής συνεργασίας, τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν τα ανοικτά σύνορα και για διασυνοριακές εγκληματικές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, για την

¹ Ευρωπόλ (2021), 'European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment 2021', («Αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα 2021»), πρόσβαση: <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>

² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2021) 'Impact of Organised Crime on the EU's Financial Interests', («Αντίκτυπος του οργανωμένου εγκλήματος στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ»), πρόσβαση: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU\(2021\)697019_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/697019/IPOL_STU(2021)697019_EN.pdf).

προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας σε ολόκληρη την Ένωση, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα το πρόβλημα του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος.

Πάνω από το πενήντα τοις εκατό των υπόπτων για συμμετοχή σε εγκληματικά δίκτυα στην ΕΕ είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, η πλειονότητα των οποίων προέρχεται από τα Δυτικά Βαλκάνια, τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και τη Βόρεια Αφρική. Αυτό επιβεβαιώνει ότι η συνεργασία με τρίτες χώρες πρέπει να βελτιωθεί προκειμένου να καταπολεμηθεί το οργανωμένο έγκλημα στην πηγή του και να διασφαλιστεί η αποτελεσματική απομάκρυνση των υπηκόων τρίτων χωρών που συνιστούν απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης.

Η Ομάδα του ΕΛΚ είναι η μόνη πολιτική δύναμη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που μπορεί να υλοποιήσει μια οριζόντια και πολυτομεακή προσέγγιση για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και να παράσχει ασφάλεια στους πολίτες μας.

ΣΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗΡΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

«ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ»

Το βασικό κίνητρο πίσω από όλες σχεδόν τις μορφές οργανωμένου εγκλήματος είναι το οικονομικό όφελος. Ως εκ τούτου, βασικό στοιχείο της πολιτικής για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος πρέπει να είναι να διασφαλίσουμε ότι το έγκλημα δεν αποφέρει οικονομικά οφέλη. Επί του παρόντος, ωστόσο, έχει δεσμευτεί μόνο το δύο τοις εκατό περίπου των κερδών από το οργανωμένο έγκλημα και έχει κατασχεθεί το ένα τοις εκατό, αφήνοντας έτσι το 99 % των κερδών στη διάθεση των αρχηγών των εγκληματικών οργανώσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη³. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην περιορισμένη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά συμφέροντα και τους οικονομικούς ιδιοκτήτες, καθώς και στην περιορισμένη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών. Οι εγκληματίες κατορθώνουν επίσης να εκμεταλλευτούν τον κατακερματισμό στην εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μεταξύ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, **οι αρχές επιβολής του νόμου και οι φορολογικές αρχές πρέπει να εξοπλιστούν με καλύτερα επιχειρησιακά και ερευνητικά εργαλεία για την παρακολούθηση των χρημάτων και την ταχεία κατάσχεση των κερδών**

από παράνομες δραστηριότητες. Οι αποφασιστικές δράσεις για την ανάκτηση κεφαλαίων, μεταξύ άλλων μέσω των προληπτικών και βασισμένων στην αξία κατασχέσεων, μπορεί να αποτρέψει τη διάπραξη απάτης κατά της Ένωσης και των κρατών μελών της από τα οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα και, με αυτόν τον τρόπο, να προστατεύσει το οικονομικό συμφέρον της. Επιπλέον, πρέπει να αναπτυχθεί ένας ισχυρός μηχανισμός συντονισμού μεταξύ των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών στην ΕΕ, με στόχο τη θέσπιση περισσότερων κοινών κανόνων της ΕΕ και την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για την αμοιβαία αναγνώριση της δήμευσης και της κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης.

Ορισμένα είδη οικογενειακού οργανωμένου εγκλήματος συνοδεύονται από πολλές απάτες στον τομέα των κοινωνικών παροχών. Ο πλούτος και η κατοχή ακινήτων, πολυτελών αυτοκινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να υπάρχουν εντός της ίδιας κλίμακας ή οικογένειας, της οποίας τα μέλη διεκδικούν επίσης κοινωνική πρόνοια. **Στις έρευνες αυτές, και όταν εντοπίζεται ανεξήγητα μεγάλος πλούτος στην οικογένεια ή κλίμακα, το βάρος της απόδειξης θα πρέπει γενικά να το φέρουν οι ύποπτοι.**

Η «παρακολούθηση των χρημάτων» θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη στόχευση της ηγεσίας των εγκληματικών δικτύων, καθώς και εκείνων που επωφελούνται οικονομικά από τη διαφθορά, οι οποίοι επιτρέπουν στα εγκληματικά δίκτυα να χρησιμοποιούν οδούς παράνομης διακίνησης προς και εντός της ΕΕ. **Η διακοπή των οικονομικών οφελών του εγκλήματος θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.**

Είναι προφανές ότι τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν διάφορα μέτρα για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή την απόκρυψη των παράνομων δραστηριοτήτων τους πίσω από τη λειτουργία νόμιμων επιχειρηματικών οντοτήτων. Η δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, που προτάθηκε τον Ιούλιο του 2021, περιλαμβάνει την πρόταση νέου κανονισμού για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΕΧ/ΧΤ) και έκτης οδηγίας ΚΕΧ/ΧΤ, καθώς και τη

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020) 'Asset Recovery and Confiscation: Ensuring that Crimes Does Not Pay' («Ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων και κατάσχεση: Διασφάλιση ότι τα εγκλήματα δεν αποφέρουν οικονομικά οφέλη»), σ. 2

σύσταση της νέας αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AMLA). Η φήμη της Ευρώπης έχει πληγεί τα τελευταία χρόνια λόγω ορισμένων ιδιαίτερα προβεβλημένων σκανδάλων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Έχει καταστεί σαφές ότι η παρακολούθηση στοιχείων ενεργητικού με σκοπό τον εντοπισμό περιπτώσεων στις οποίες τα στοιχεία ενεργητικού έχουν αγοραστεί με «βρώμικα» χρήματα εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση παρά τις πολλαπλές αναθεωρήσεις της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Εξακολουθεί να είναι ασαφές το πώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κεφάλαια ασαφούς προέλευσης για την αγορά σημαντικών στοιχείων ενεργητικού σε ολόκληρη την ΕΕ. Απαιτούνται σημαντικές βελτιώσεις στον εντοπισμό του(των) τελικού(-ών) πραγματικό(-ών) δικαιούχου(-ων) των εταιρειών, των στοιχείων ενεργητικού υψηλής αξίας και των ακινήτων, καθώς και καλύτερη επιβολή των ελέγχων σχετικά με τη νομιμότητα των χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων και τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη. Ως εκ τούτου, **η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί την ταχεία και πλήρη εφαρμογή της δέσμης μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της ταχείας έγκρισης των νομοθετικών προτάσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις της ισχύουσας νομοθεσίας και να ενισχυθεί στην πράξη το λειτουργικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.**

Τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος καταχρώνται συνειδητά τις νόμιμες διοικητικές δομές, όπως οι διαδικασίες αδειοδότησης ή υποβολής προσφορών, για την προώθηση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Δεδομένης της έλλειψης διασυνοριακών ανταλλαγών πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων διοικητικών αρχών και της ασυνεπούς εφαρμογής των κανόνων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στα διάφορα μέρη της Ένωσης, οι εγκληματικές ομάδες μπορούν να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους μεταξύ των κρατών μελών με σχετική ευκολία και να αποφεύγουν τη δίωξη. Ως εκ τούτου, **η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί να αυξηθεί η διασυνοριακή συνεργασία των διοικητικών αρχών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διεύθυνσης του οργανωμένου εγκλήματος στη νόμιμη οικονομία**, παράλληλα με την ήδη υφιστάμενη συνεργασία για την επιβολή του νόμου και τη δικαστική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών.

Ένα πλήρες και δημόσιο μητρώο πραγματικών

δικαιούχων θα απέτρεπε την παράνομη χρήση νομικών οντοτήτων⁴. **Η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής του Ιουλίου 2021 για τη δημιουργία μιας αρχής AML/CFT της ΕΕ. Η Ομάδα του ΕΛΚ απαιτεί η μελλοντική AMLA να παρέχει βοήθεια στις εθνικές εποπτικές αρχές για τη βελτίωση της διασυνοριακής συνεργασίας και της ανταλλαγής δεδομένων, ώστε να καταστούν πιο αποτελεσματικές, και να εποπτεύει ορισμένες από τις πλέον επικίνδυνες διασυνοριακές υπόχρεες οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.** Επιπλέον, η Ένωση πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή των κανόνων AML/CFT της ΕΕ στα κρυπτονομίσματα, ώστε να αποτραπεί η πιθανή χρήση τους για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η χρήση κρυπτονομισμάτων από δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί πλέον τομέα αυξανόμενης ανησυχίας λόγω της απουσίας κοινού κανονιστικού πλαισίου και του επιπέδου ανωνυμίας που προσφέρουν τα εν λόγω προϊόντα. Ενώ η αλυσίδα συστοιχιών επιτρέπει ήδη την καλή ιχνηλασιμότητα των συναλλαγών, **πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στις τεχνολογίες που αποσκοπούν στην απόκρυψη των πηγών κεφαλαίων, καθώς και στους ενδιάμεσους φορείς που βρίσκονται στο σημείο τομής του συστήματος των κρυπτονομισμάτων και του κανονικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.**

Η χρήση κρυπτονομισμάτων δεν αποτελεί πρόβλημα μόνο για την Ευρώπη. Ως εκ τούτου, **η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει ότι η ΕΕ θα πρέπει να δρομολογήσει και να ηγηθεί των συζητήσεων για τη δημιουργία ενός κοινού διεθνούς πλαισίου με χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις, όπως οι ΗΠΑ, η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, για την καταπολέμηση της χρήσης κρυπτονομισμάτων για παράνομους σκοπούς.**

Η φορολογική απάτη είναι ένας τομέας στον οποίο η ζημία που προκαλεί το οργανωμένο έγκλημα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει επεσημάνει ελλείψεις στη νομοθεσία για τους τελωνειακούς ελέγχους και στην εφαρμογή της, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή εναρμόνιση, εκτίμηση κινδύνου και ανταλλαγή

⁴ Transparency International (2020), 'The EU must revamp its approach to asset recovery if it is serious about fighting corruption and money laundering' («Η ΕΕ πρέπει να αναθεωρήσει την προσέγγισή της όσον αφορά την ανάκτηση στοιχείων ενεργητικού εάν είναι αποφασισμένη να καταπολεμήσει τη διαφθορά και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες»), πρόσβαση: https://transparency.eu/wp-content/uploads/2020/08/Asset_recovery_policy_brief.pdf

πληροφοριών μεταξύ των διάφορων περιοχών της Ένωσης. Αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για το οργανωμένο έγκλημα να στερήσει εισόδημα από την Ένωση και τα κράτη μέλη της.

Μια άλλη σημαντική συνιστώσα της απάτης στον τομέα των εσόδων είναι η απάτη στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Το 2019 το επίπεδο του ελλείμματος ΦΠΑ εκτιμήθηκε σε 134 δισ. EUR⁵. Η απάτη στον τομέα του ΦΠΑ, όπως η «απάτη τύπου καρουζέλ», έχει άμεσο αντίκτυπο στον προϋπολογισμό των κρατών μελών, καθώς και στους ίδιους πόρους που βασίζονται στον ΦΠΑ και, ως εκ τούτου, στη σύνθεση των εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η **Ομάδα του ΕΛΚ επαναλαμβάνει τη σημασία της ψηφιοποίησης και της ενισχυμένης συνεργασίας για την ταχεία μείωση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, και ιδίως για την απάτη τύπου καρουζέλ.** Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών, η καλύτερη διαθεσιμότητα των δεδομένων, η ψηφιοποίηση με βάση κοινά πρότυπα ή νομοθεσία είναι οι μόνες επιλογές για τη μείωση του οικονομικού κόστους που συνδέεται με τις φορολογικές απώλειες, οι οποίες προκαλούνται επίσης εν μέρει από το οργανωμένο έγκλημα. Η Ομάδα του ΕΛΚ αναμένει τη νομοθετική πρόταση της Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του Eurofisc.

Για να καταστεί αποτελεσματικότερη η καταπολέμηση της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί τη δημιουργία **κεντρικής και διαλειτουργικής βάσης δεδομένων σε επίπεδο Ένωσης στην οποία θα απαριθμούνται όλοι οι δικαιούχοι επιδοτήσεων της ΕΕ**, καθώς αυτό θα βελτιώσει σημαντικά τον εντοπισμό όσων διαπράττουν απάτη και την ανάκτηση κονδυλίων από τις αρχές επιβολής του νόμου.

Οι κυρώσεις για τη συμμετοχή σε υποθέσεις διαφθοράς πρέπει να είναι ανάλογες προς τη ζημία που προκαλείται στο κράτος δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτρέποντας παράλληλα τη μελλοντική διαφθορά. **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να αυξήσουν τις κυρώσεις για τη διαφθορά στην εθνική τους νομοθεσία.**

Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Βαρόμετρο Διαφθοράς 2021, το 32 % των πολιτών της ΕΕ πιστεύει ότι η διαφθορά έχει αυξηθεί στη χώρα τους. Ένα ακόμη 44 % πιστεύει ότι παρέμεινε το ίδιο. Το 2017⁶, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα διακόψει την έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, εξηγώντας ότι η πρώτη (και μοναδική) έκθεση του 2014 παρείχε την αναγκαία βάση για τις μελλοντικές εργασίες. **Ωστόσο, δεδομένου**

ότι η διαφθορά φαίνεται να έχει επιδεινωθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2014 και ότι εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη εναρμονισμένων νομικών πλαισίων σε επίπεδο Ένωσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η Ομάδα του ΕΛΚ τάσσεται υπέρ της επαναφοράς της έκθεσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Είναι ζωτικής σημασίας το νομικό πλαίσιο της ΕΕ να εναρμονιστεί καλύτερα για την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί επειγόντως την Επιτροπή να αξιολογήσει τα ισχύοντα μέτρα και, όπου απαιτείται, να προτείνει νέα νομοθεσία.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Η **Ευρωπόλ** είναι ένας από τους σημαντικότερους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. **Η εν εξελίξει μεταρρύθμιση της εντολής του οργανισμού θα ενισχύσει περαιτέρω την ικανότητά του να στηρίζει τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση του οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος, ιδίως επιτρέποντας στην Ευρωπόλ να στηρίζει τα κράτη μέλη στον εντοπισμό προσώπων που συνδέονται με ομάδες οργανωμένου εγκλήματος υψηλού κινδύνου και θεσπίζοντας σαφείς κανόνες για την επεξεργασία μεγάλων συνόλων δεδομένων. Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί επίσης ότι ο οργανισμός θα πρέπει να αποκτήσει **διευρυμένο επιχειρησιακό ρόλο και να καταστεί επιχειρησιακή αστυνομική δύναμη.** Αυτό θα απαιτήσει τροποποίηση των Συνθηκών, αλλά θα είναι ζωτικής σημασίας να υπάρχει ένας επιχειρησιακός οργανισμός που θα μπορεί να κινεί έρευνες για διασυνοριακά οργανωμένα εγκλήματα που συνιστούν σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης και να βοηθά αποτελεσματικά τα κράτη μέλη στις έρευνές τους για το οργανωμένο έγκλημα. Είναι σημαντικό η Ευρωπόλ να διαθέτει επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση των σημερινών και μελλοντικών καθηκόντων της.**

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021) 'VAT Gap in the EU' («Χάσμα ΦΠΑ στην ΕΕ»), πρόσβαση <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bd27de7e-5323-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en/>

⁶ Transparency International (2021), 'Global Corruption Barometer European Union 2021: Citizens views and experiences of corruption' («Παγκόσμιο βαρόμετρο διαφθοράς Ευρωπαϊκή Ένωση 2021: Απόψεις και εμπειρίες των πολιτών σχετικά με τη διαφθορά») https://images.transparencycdn.org/images/TI_GCB_EU_2021_web_2021-06-14-151758.pdf

Είναι εξίσου σημαντικό **να ενισχυθεί η Eurojust προκειμένου να διευκολυνθεί η έρευνα και η δίωξη των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος**. Η στόχευση της ηγεσίας τέτοιων εγκληματικών δικτύων με σκοπό την εξάρθρωσή τους θα απαιτήσει αυξημένους πόρους και στενότερη διασυννοριακή συνεργασία.

Ο Οργανισμός της ΕΕ για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παροχή της αναγκαίας εμπειρογνωμοσύνης και δεξιοτήτων στους αστυνομικούς για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων προκλήσεων που θέτει το οργανωμένο έγκλημα. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί τις αρχές επιβολής του νόμου σε ολόκληρη την Ένωση να κάνουν χρήση των προγραμμάτων κατάρτισης που παρέχει ο οργανισμός.

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) διαδραματίζουν και οι δύο καίριους ρόλους στη διερεύνηση και τη δίωξη εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, της διαφθοράς και της κατάχρησης κονδυλίων της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να ενισχύσει την εντολή του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός μπορεί να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων που σχετίζονται με τα παράνομα ναρκωτικά στην ΕΕ.

Η ενίσχυση αυτών των υφιστάμενων οργανισμών και η διασφάλιση της επιχειρησιακής τους στήριξης προς τα κράτη μέλη θα είναι ζωτικής σημασίας για την κοινή καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή των σχετικών κανονισμών, την επανεξέταση της λειτουργίας των οργανισμών και της συνεργασίας των κρατών μελών σε τακτική βάση και, κατά περίπτωση, να υποβάλει προτάσεις για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου. Επιπλέον, είναι σημαντικό οι οργανισμοί να διαθέτουν επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Η επιχείρηση Sentinel είναι μια επιχείρηση υπό την ηγεσία της Ευρωπαϊκής για την καταπολέμηση

της απάτης σε βάρος του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ για τη νόσο COVID-19, στην οποία συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, η Eurojust και η OLAF. Η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει πλήρως τη δράση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πρωτοβουλία **NextGenerationEU** θα προωθήσει τη στήριξη των κρατών μελών για την αποκατάσταση των αρνητικών οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας, και δεν θα καταλήξει σε εγκληματίες. Θα πρέπει να δημιουργηθούν παρόμοιες πράξεις για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η τροποποίηση της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα το 2017⁷ περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, διατάξεις για την αντιμετώπιση του υψηλού κινδύνου μετατροπής των όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων σε πραγματικά πυροβόλα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει και εφαρμόσει πλήρως την οδηγία για τα πυροβόλα όπλα. **Η Ομάδα του ΕΛΚ αναμένει από την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα, και ιδίως των διατάξεων που αφορούν τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων⁸.**

ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η επεξεργασία δεδομένων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των καθημερινών εργασιών των αρχών επιβολής του νόμου και του δικαστικού σώματος. Το **πλαίσιο Prüm έχει αποδειχθεί σημαντικό εργαλείο για τη διασυννοριακή συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου**, καθώς οι αυτοματοποιημένες ανταλλαγές δακτυλικών αποτυπωμάτων, δεδομένων σχετικά με τις άδειες κυκλοφορίας οχημάτων και δεδομένων DNA έχουν συμβάλει στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας των εικόνων προσώπου στην εγκληματολογία, η **Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει την επέκταση του πλαισίου Prüm στις εικόνες προσώπου και σε άλλες κατηγορίες δεδομένων** και επικροτεί τη σχετική νομοθετική πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή. Θα πρέπει να προωθηθούν περαιτέρω ανταλλαγές σχετικά με τις κατηγορίες που απαιτούνται και ευρύτερος διάλογος για κοινούς ορισμούς.

Τα εγκληματικά δίκτυα έχουν επιδείξει

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2017/853 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων

⁸ Παρά ταύτα, η εφαρμογή πρέπει να είναι αναλογική και να μην επηρεάζει τα όπλα που διατίθενται βάσει άδειας (π.χ. για σκοπούς κυνηγιού ή αθλητισμού)

ευελιξία όσον αφορά την προσαρμογή του τρόπου λειτουργίας τους στις μεταβαλλόμενες καταστάσεις, ιδίως στο πλαίσιο της πανδημίας COVID. Οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου δεν διαθέτουν την ίδια ευελιξία, καθώς τα μέτρα που λαμβάνουν πρέπει να είναι σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις. Οι νομικές απαιτήσεις στις οποίες βασίζονται οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου - και με τις οποίες είναι υποχρεωμένες να συμμορφώνονται - θα πρέπει να παρέχουν ευελιξία για την αντιμετώπιση αυτών των εξελισσόμενων προκλήσεων πριν από τα εγκληματικά δίκτυα. **Για τον λόγο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής για έναν κώδικα αστυνομικής συνεργασίας, καθώς θα εξορθολογίσει τα υφιστάμενα μέσα της ΕΕ και θα μειώσει τον κατακερματισμό του διασυνοριακού νομικού πλαισίου για την αστυνομική συνεργασία.** Είναι ζωτικής σημασίας να παρασχεθούν στις αρχές επιβολής του νόμου τα απαραίτητα ερευνητικά εργαλεία για την καταπολέμηση του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει τη δημιουργία νομικής βάσης για τις αναζητήσεις «σάρωσης» στο πλαίσιο του νέου κώδικα αστυνομικής συνεργασίας.

Η τεχνολογία αναγνώρισης προσώπου και η τεχνητή νοημοσύνη έχουν αναπτυχθεί ταχέως τα τελευταία χρόνια και μπορούν να παράσχουν πρόσθετα εργαλεία στις αρχές επιβολής του νόμου για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση εγκληματιών και εγκληματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ επικροτεί ένθερμα την ενισχυμένη εντολή για την Ευρωπόλ, **η οποία θα επιτρέψει στον οργανισμό της Ένωσης να εκτελεί έργα έρευνας και καινοτομίας** με σκοπό να συμβάλει στην ανάπτυξη αλγορίθμων και ειδικών εργαλείων για την επιβολή του νόμου. Είναι σημαντικό να **ενισχυθούν οι ικανότητες καινοτομίας της Ένωσης σε όλα τα επίπεδα**, καθώς αυτό θα **μειώσει την εξάρτησή μας από το λογισμικό** που έχει αναπτυχθεί σε τρίτες χώρες και θα διασφαλίσει τη **συμμόρφωση με τα υψηλά νομικά μας πρότυπα**. Η χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών έχει διευρύνει την ικανότητα των εγκληματιών να ασκούν τις δραστηριότητές τους, προσφέροντας αυξημένη ανωνυμία και δυσχεραίνοντας τον εντοπισμό τους από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει ότι η χρήση **προηγμένων τεχνολογικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της προληπτικής αστυνόμευσης, θα πρέπει να είναι δυνατή για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος**, με την επιφύλαξη κατάλληλων διασφαλίσεων για τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Σε περιόδους κατά τις οποίες όλες οι έρευνες για το οργανωμένο έγκλημα αφορούν δεδομένα,

είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλίζεται η **άμεση πρόσβαση των αρμόδιων αρχών** στα εν λόγω δεδομένα. Λόγω του διασυνοριακού χαρακτήρα του Διαδικτύου, τα σχετικά δεδομένα συχνά αποθηκεύονται σε διαφορετική δικαιοδοσία απ' ό,τι στον τόπο τέλεσης του εγκλήματος ή στον τόπο όπου βρίσκεται ο δράστης. Οι συνθήκες αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας δεν ανταποκρίνονται πλέον στις ανάγκες των αρχών επιβολής του νόμου όσον αφορά την πρόσβαση σε δεδομένα, καθώς οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες και τα σχετικά δεδομένα συχνά διαγράφονται προτού το αίτημα για διατήρηση ή υποβολή δεδομένων περιέλθει στον πάροχο. Ως εκ τούτου, η **Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί την ταχεία ολοκλήρωση των μακροχρόνιων διαπραγματεύσεων σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία**, η οποία θα παράσχει στις αρχές επιβολής του νόμου και στο δικαστικό σώμα εργαλεία για την απόκτηση σχετικών δεδομένων που συνδέονται με ένα έγκλημα με πολύ ταχύτερο τρόπο. Λαμβάνουμε υπό σημείωση τις συζητήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με τη μελλοντική πορεία όσον αφορά τη **διατήρηση των δεδομένων** και παροτρύνουμε την **Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για πιθανές λύσεις που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αρχών επιβολής του νόμου και του δικαστικού σώματος, τηρώντας παράλληλα τη νομολογία του ΔΕΕ** επί του θέματος.

Μια άλλη πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η αυξημένη εκμετάλλευση τεχνολογιών που ενισχύουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής, όπως η διατεμαστική κρυπτογράφηση και το «onion routing», από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος για την απόκρυψη των εγκλημάτων τους και την απόκρυψη της ταυτότητάς τους στο Διαδίκτυο. Η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει μέτρα για την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας και τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων στο Διαδίκτυο. Ταυτόχρονα, πιστεύουμε επίσης ότι πρέπει να θεσπιστεί η «αρχή της ισότητας των όπλων» και, ως εκ τούτου, καλούμε την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον θα μπορούσε να βρεθεί μια ρυθμιστική λύση που θα επιτρέπει τη νόμιμη και στοχευμένη πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στα απαραίτητα δεδομένα, με παράλληλο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Επιπλέον, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί τα κράτη μέλη να παράσχουν στις αρμόδιες αρχές τους επαρκή εξοπλισμό, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογικών μέσων, εμπειρογνομοσύνης και κατάρτισης για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και να αποκτήσουν νόμιμη πρόσβαση σε κρυπτογραφημένες πληροφορίες που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα. Όσον αφορά την κατάρτιση, οι αρχές επιβολής

του νόμου θα πρέπει επίσης να αξιοποιούν την εμπειρογνωμοσύνη της CEPOL.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ένα ολοένα και πιο κοινό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν πολλά κράτη μέλη είναι τα **εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου**, και ιδίως οι οργανώσεις τύπου μαφίας, οι εθνοτικές και οικογενειακές οργανώσεις και άλλα δομημένα δίκτυα, που εμπλέκονται σε διαφθορά, πράξεις βίας, διακίνηση ναρκωτικών, ανθρώπων και όπλων και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Πολλά από τα δίκτυα αυτά δημιουργούν επίσης παράλληλα νομικά συστήματα και κώδικες τιμής, που περιορίζουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων, και ιδίως των κοριτσιών και των γυναικών.

Η Ευρωπόλ έχει επίσης υποβάλει εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες των εγκληματικών δικτύων υψηλού κινδύνου όσον αφορά την εμπορία και την εκμετάλλευση παιδιών. Οι περισσότερες υποθέσεις που αναφέρθηκαν προέρχονταν από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και τη Σλοβακία⁹. **Η Ομάδα του ΕΛΚ εκφράζει τη λύπη της για τη χρήση παιδιών για διασυνοριακές εγκληματικές δραστηριότητες και καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις υπηρεσίες προστασίας των παιδιών για την πρόληψη και τον εντοπισμό της στρατολόγησης και εκμετάλλευσης ανηλίκων από εγκληματικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών φατριών για επαιτεία, εγκληματικότητα, σεξουαλική κακοποίηση ή εικονικούς γάμους.** Παραμένει ζωτικής σημασίας ο όσο το δυνατόν πιο έγκαιρος εντοπισμός των θυμάτων που έχουν στρατολογηθεί από εγκληματικά δίκτυα. Η μελλοντική δυνατότητα της Ευρωπόλ να ανταλλάσσει απευθείας πληροφορίες με ιδιωτικούς φορείς για την καταπολέμηση της διάδοσης υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών αποτελεί σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να συνεργάζονται στενά για την αντιμετώπιση του τρόπου λειτουργίας των οικογενειακών φατριών, χρησιμοποιώντας τη γεωγραφική έκταση του δικτύου τους σε διάφορα κράτη μέλη ή ακόμη και εκτός της ΕΕ για την εναλλαγή των ανηλίκων με σκοπό τη διευκόλυνση του εγκλήματος και την απόκρυψη της ταυτότητάς τους¹⁰.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει επίσης ότι η έλλειψη αποφασιστικής δράσης για τις πρακτικές καταναγκαστικής επαιτείας συμβάλλει στη διατήρηση των ροών κέρδους για τα εγκληματικά δίκτυα και ενισχύει το φαινόμενο της εκμετάλλευσης ευάλωτων

ατόμων και παιδιών. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί την Επιτροπή να προτείνει κοινά μέτρα για να σταματήσει η καταναγκαστική επαιτεία στην Ένωση.

Η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει την απόφαση του Συμβουλίου να καταστήσει τα εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου **προτεραιότητα του κύκλου πολιτικής της ΕΕ για το οργανωμένο και το σοβαρό διεθνές έγκλημα/EMPACT για την περίοδο 2022-2025¹¹**, καθώς αυτό θα βελτιώσει και θα ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη, στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και σε τρίτες χώρες, για την καταπολέμηση των εγκληματιών υψηλού κινδύνου. Πέραν της στήριξης που παρέχει η Ευρωπόλ στις έρευνες των κρατών μελών, θα πρέπει να δημιουργηθεί **ειδική μονάδα στο πλαίσιο της Ευρωπόλ με ιδιαίτερη έμφαση στα εγκληματικά δίκτυα υψηλού κινδύνου** για τη συγκέντρωση γνώσεων και εμπειριών σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού και καταπολέμησης αυτών των ειδών δικτύων.

Επιπλέον, η Ομάδα του ΕΛΚ επικροτεί το γεγονός ότι το περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελεί επίσης προτεραιότητα του κύκλου πολιτικής της ΕΕ/EMPACT για την περίοδο 2022-2025, καθώς πολλά εγκληματικά δίκτυα εμπλέκονται στην απόθεση χημικών αποβλήτων από την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών και στην παράνομη διακίνηση αποβλήτων, καθώς και απειλούμενων ειδών και φυτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί αυξημένη επαγρύπνηση και προσπάθειες για την καταπολέμηση των περιβαλλοντικών εγκλημάτων.

Το οργανωμένο έγκλημα κατά της ξένης περιουσίας συμβάλλει στο αίσθημα ανασφάλειας των απλών πολιτών της Ένωσης. Σε μελέτη που ζήτησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τονίζεται η ανάγκη για μια ολιστική προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών, «ικανή να μειώσει τις ευκαιρίες για εγκλήματα και να προλαμβάνει

⁹ Ευρωπόλ (2018) 'Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union' («Εγκληματικά δίκτυα που εμπλέκονται στην εμπορία και εκμετάλλευση ανήλικων θυμάτων στην ΕΕ»), πρόσβαση: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/23-11_report_child_trafficking.pdf, p. 30-31

¹⁰ Ευρωπόλ (2018) 'Criminal Networks involved in the trafficking and exploitation of underage victims in the European Union' («Εγκληματικά δίκτυα που εμπλέκονται στην εμπορία και εκμετάλλευση ανήλικων θυμάτων στην ΕΕ»), πρόσβαση: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/23-11_report_child_trafficking.pdf, p. 32

¹¹ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2021), Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της ΕΕ για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος για την EMPACT 2022-2025 της 12ης Μαΐου 2021, 8665/21, πρόσβαση: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/el/pdf>

και να έχει υπό έλεγχο τα εγκλήματα»¹². Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ ενθαρρύνει τη λήψη περισσότερων μέτρων σε επίπεδο Ένωσης για παράδειγμα, με τη δημιουργία κοινών βάσεων δεδομένων για στοιχεία ενεργητικού υψηλής αξίας, όπως οχήματα ή σκάφη, που θα επιτρέπουν στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου και στις τελωνειακές υπηρεσίες των κρατών μελών να εντοπίζουν κλεμμένα αγαθά. Αυτό με τη σειρά του θα οδηγήσει σε περισσότερες διώξεις και θα αυξήσει το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει χαρακτηρίσει τα πυροβόλα όπλα ως «την κινητήρια δύναμη του οργανωμένου εγκλήματος στην Ευρώπη»¹³. Η τροποποίηση της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα το 2017¹⁴ περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, διατάξεις για την αντιμετώπιση του υψηλού κινδύνου μετατροπής των όπλων αβολίδωτων φυσιγγίων σε πραγματικά πυροβόλα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει και εφαρμόσει πλήρως την οδηγία για τα πυροβόλα όπλα. Η Ομάδα του ΕΛΚ αναμένει από την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα, και ιδίως των διατάξεων που αφορούν τα όπλα αβολίδωτων φυσιγγίων.¹⁵ Επιπλέον, η Ομάδα του ΕΛΚ επικροτεί και υποστηρίζει τα μέτρα που προτείνονται στο σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την καταπολέμηση της διακίνησης πυροβόλων όπλων 2020-2025.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

Τα όπλα, τα ναρκωτικά, άλλα παράνομα αγαθά και οι άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, συνεχώς μεταφέρονται λαθραία στην ΕΕ και χρησιμεύουν ως το κύριο εισόδημα των εγκληματικών δικτύων. Ο αποτελεσματικότερος έλεγχος στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των συστηματικών ελέγχων στα σχετικά συστήματα πληροφοριών, ιδίως το σύστημα εισόδου-εξόδου και το Eurodac, είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και την πρόληψη του λαθρεμπορίου και, ως εκ τούτου, αποδυναμώνει σημαντικά τα εγκληματικά δίκτυα. Στο πλαίσιο αυτό, η καλύτερη συνεργασία στον τομέα των πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, των τρίτων χωρών και των οργανισμών της ΕΕ είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και της εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των άτυπων φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών.

Η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει την αναδιατύπωση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, την οποία παρουσίασε η Επιτροπή στις 14 Δε-

κεμβρίου 2021. Η Ομάδα του ΕΛΚ θα εργαστεί για έναν ενοποιημένο κώδικα συνόρων του Σένγκεν που θα αποτρέψει αποτελεσματικά την είσοδο υπηκόων τρίτων χωρών που συνιστούν σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να επικαιροποιήσει την οδηγία 2004/82/ΕΚ σχετικά με τις εκ των προτέρων πληροφορίες για τους επιβάτες, δεδομένου ότι αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης και της εμπορίας ανθρώπων, και ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην παράνομη διακίνηση και εμπορία ασυνόδευτων ανηλίκων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εντόπισε πρόσφατα ελλείψεις στις συνεισφορές των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών, οι οποίες επηρεάζουν τις επιχειρήσεις του Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EBCGA) για την ασφάλεια των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Οι ελλείψεις αυτές πρέπει να αντιμετωπιστούν έτσι ώστε ο Οργανισμός να μπορεί να είναι αποτελεσματικότερος στην εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ο EBCGA αποτελεί βασικό οργανισμό της ΕΕ και πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά το προσωπικό, ώστε να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη πίεση που ασκείται στα εξωτερικά σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει πλήρως τη δημιουργία του μόνιμου σώματος, το οποίο θα περιλαμβάνει 10.000 άτομα, έως το 2027. Δεδομένης της αυξανόμενης ευθύνης και των απαιτήσεων του Οργανισμού σε ένα όλο και πιο σύνθετο γεωπολιτικό πλαίσιο, η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση αυτών των εξελισσόμενων προκλήσεων, υποστηρίζοντας τους υπαλλήλους που αποστέλλονται για λογαριασμό μας.

Θα είναι σημαντικό να βελτιωθεί η διασυνοριακή συνεργασία όσον αφορά τους συνοριακούς ελέγχους και την

¹² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2020) Organised Property Crime in the EU, («Το οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ»), πρόσβαση: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU\(2020\)656042_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/656042/IPOL_STU(2020)656042_EN.pdf)

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022) 'Διακίνηση πυροβόλων όπλων', πρόσβαση: https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/trafficking-firearms_en

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2017/853 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για την τροποποίηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων

¹⁵ Παρά ταύτα, η εφαρμογή πρέπει να είναι αναλογική και να μην επηρεάζει τα όπλα που διατίθενται βάσει άδειας (π.χ. για σκοπούς κυνηγιού ή αθλητισμού)

καταπολέμηση των δικτύων εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης.

Η συνεργασία στον τομέα των ερευνών, του εντοπισμού και της δίωξης πρέπει να βελτιωθεί τόσο εντός της ΕΕ όσο και με τρίτες χώρες, με στόχο τη στόχευση της ηγεσίας και την επιβολή κυρώσεων, οι οποίες με τη σειρά τους λειτουργούν αποτρεπτικά για τους νεοεισερχόμενους σε εγκληματικά δίκτυα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει τη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2021-2025) και καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και των εγκλημάτων λαθραίας διακίνησης.

Η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται στους πολίτες της Ένωσης και ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Η προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας συνεπάγεται περιορισμό της για όσους την καταχρώνται.** Θα πρέπει να καταστεί ευκολότερο για τα κράτη μέλη να απελαύνουν και να απαγορεύουν την επανείσοδο πολίτη της ΕΕ που κρίθηκε ένοχος για τη διάπραξη εγκλημάτων στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Αυτό απαιτεί τροποποίηση της Συνθήκης, αλλά είναι αναγκαίο για να αποτραπεί η κατάχρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας από εγκληματίες. **Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ που έχουν καταδικαστεί για έγκλημα σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει κατά κανόνα να εκτίουν την ποινή φυλάκισης στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι.** Αυτό απαιτεί επικαιροποίηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ¹⁶.

Τα δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος χρησιμοποιούν συχνά πλαστά ή παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων διαβατηρίων, εθνικών δελτίων ταυτότητας, θεωρήσεων Σένγκεν και αδειών διαμονής για την παράνομη διακίνηση ανθρώπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι κανόνες της ΕΕ που θεσπίστηκαν το 2019¹⁷ για την περαιτέρω εναρμόνιση των δελτίων ταυτότητας και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται από τα κράτη μέλη και για την ενίσχυση της ασφάλειάς τους θα συμβάλουν στην καταπολέμηση της απάτης που σχετίζεται με τα έγγραφα. Επιπλέον, η δημιουργία του κοινού αποθετηρίου δεδομένων ταυτότητας και του ανιχνευτή πολλαπλών ταυτοτήτων θα ενισχύσει σημαντικά τις ικανότητες της αστυνομίας και των συνοριοφυλάκων για την ταυτοποίηση υπηκόων τρίτων χωρών και τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης. Ωστόσο, **απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες για την αποτελεσματική αποτροπή της απάτης σχετικά με τα έγγραφα. Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές**

τους επαρκείς πόρους για τον εντοπισμό, την πρόληψη και τη δίωξη της απάτης που σχετίζεται με την ταυτότητα και τα έγγραφα. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το εθνικό τους δίκαιο προβλέπει κατάλληλες κυρώσεις, τόσο για την παραποίηση και την πλαστογράφηση εγγράφων ταυτότητας όσο και για τη χρήση τους. Η δημιουργία των νέων ευρωπαϊκών συστημάτων πληροφοριών και η διαλειτουργικότητά τους, καθώς και η αναθεώρηση των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων της ΕΕ θα πρέπει να τεθούν σε λειτουργία έως το 2023. **Η Ομάδα του ΕΛΚ τονίζει, ειδικότερα, τη σημασία της ολοκλήρωσης της αναθεώρησης της βάσης δεδομένων EURODAC το συντομότερο δυνατόν.**

Πέραν της δράσης κατά της παραποίησης εγγράφων και της παράνομης εισόδου στο έδαφος της Ένωσης, η Ομάδα του ΕΛΚ επαναλαμβάνει την έκκλησή της να τερματιστούν οι λεγόμενες «χρυσές θεωρήσεις» και τα «προγράμματα ιθαγένειας μέσω επενδύσεων» που εξακολουθούν να εφαρμόζουν πολλά κράτη μέλη, καθώς χρησιμοποιούνται συχνά από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος εκτός ΕΕ για τη διευκόλυνση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της διαφθοράς και της φοροδιαφυγής.

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου των κρατών μελών αποδείχθηκε ανεκτίμητη κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Προκειμένου να προωθηθεί η στενότερη συνεργασία και να υποστηριχθούν οι συμμετέχοντες αξιωματικοί στη δράση τους, θα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω και να επεκταθεί το πρόγραμμα ανταλλαγών αστυνομικών που διαχειρίζεται η CEPOL, το οποίο εμπνέεται από το Erasmus. Η ήδη υφιστάμενη συνεργασία μεταξύ ορισμένων κρατών μελών θα μπορούσε να παράσχει

¹⁶ Απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1157 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την ενίσχυση της ασφάλειας των δελτίων ταυτότητας των πολιτών της Ένωσης και των εγγράφων διαμονής που εκδίδονται για πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ): ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 67-78

διδάγματα για νέα συνεργασία. Για να καταδειχθεί η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια κοινή επιχειρησιακή κάρτα εισόδου.

Οι επιτυχίες της επιχείρησης Trojan Shield¹⁸ και οι επιτυχίες κοινές έρευνες της ολλανδικής και της γαλλικής αστυνομίας με την υποστήριξη της Ευρωπόλ και της Eurojust - οι οποίες περιελάμβαναν την είσοδο σε ένα κρυπτογραφημένο τηλεφωνικό δίκτυο που χρησιμοποιείται ευρέως από εγκληματικά δίκτυα («Encrochat») - αναδεικνύουν τη σημασία της συνεχούς στενής αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και με διεθνείς εταίρους. Και, μετά την αποχώρησή του από την ΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η ανταλλαγή δεδομένων και σχετικών πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και των σχετικών τρίτων χωρών αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική συνεργασία στην πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει παρεμποδιστεί η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των σχετικών οργανισμών της Ένωσης, καθώς και των εθνικών αρμόδιων αρχών και τρίτων χωρών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι κανόνες και οι αρχές που ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και στη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ έχουν καταστήσει δύσκολη για την Ένωση τη σύναψη διεθνών συμφωνιών με τρίτες χώρες στον τομέα αυτό.

Η ΕΕ πρέπει να θεσπίσει νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, η οποία να λαμβάνει επίσης υπόψη την επιτακτική ανάγκη στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την προστασία των πολιτών της και την εσωτερική ασφάλεια. **Είναι σημαντικό η Ευρωπόλ να συνεχίσει να ανταλλάσσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τρίτες χώρες σε σχέση με το οργανωμένο έγκλημα.**

Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ εκφράζει την ικανοποίησή της για την έκδοση, τον **Ιούνιο του 2021, της πρώτης απόφασης επάρκειας¹⁹ της Επιτροπής στο πλαίσιο της οδηγίας για την επιβολή του νόμου σχετικά με το Ηνωμένο Βασίλειο**, καθώς επιτρέπει τη συνέχιση των διαβιβάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Σημειώνουμε τις προχωρημένες διαπραγματεύσεις για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας, η οποία θα επιτρέψει στην Ευρωπόλ να ανταλλάσσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τη Νέα Ζηλανδία. Ταυτόχρονα, **εκφράζουμε τη**

λύπη μας για το γεγονός ότι τα τελευταία τρία χρόνια **σημειώθηκε ελάχιστη έως μηδενική πρόοδος** στις διαπραγματεύσεις για παρόμοιες συμφωνίες με **οκτώ χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής²⁰, και ιδίως με το Ισραήλ.**

Σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία, σημειώθηκε αύξηση του ποσοστού ανθρωποκτονιών, ιδίως λόγω της αύξησης των ανθρωποκτονιών πυροβόλων όπλων²¹. Τα παράνομα πυροβόλα όπλα διακινούνται κυρίως από τα Δυτικά Βαλκάνια, την Ουκρανία και τη Μολδαβία στην Ευρωπαϊκή Ένωση²². **Για να σπάσει αυτός ο κύκλος, είναι ζωτικής σημασίας να ενισχυθούν οι επιχειρησιακές ικανότητες των σχετικών οργανισμών στις εν λόγω τρίτες χώρες και να βελτιωθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών.**

Όπως αναφέρθηκε, η πλειονότητα των μελών εγκληματικών δικτύων που δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης προέρχονται από τα Δυτικά Βαλκάνια, την Ανατολική Ευρώπη ή τη Βόρεια Αφρική. **Οι τρίτες χώρες που αποτελούν μέρος της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ή έχουν**

¹⁸ Η επιχείρηση Trojan Shield/OTF Greenlight είναι μία από τις μεγαλύτερες και πιο εξελιγμένες επιχειρήσεις επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση κρυπτογραφημένων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο κοινής επιχείρησης, το αμερικανικό FBI, η ολλανδική αστυνομία, η σουηδική αστυνομία, το Ειδικό Σώμα κατά των Ναρκωτικών των ΗΠΑ και 16 άλλες χώρες, με την υποστήριξη της Ευρωπόλ, ανέπτυξαν και στη συνέχεια έθεσαν σε λειτουργία εταιρεία κρυπτογραφημένων συσκευών, η οποία χρησιμοποιήθηκε από περισσότερα από 300 εγκληματικά δίκτυα σε περισσότερες από 100 χώρες. Η ανάλυση περισσότερων από 27 εκατομμυρίων μηνυμάτων που ελήφθησαν είχε ως αποτέλεσμα περισσότερες από 700 κατ' οίκον έρευνες, 800 συλλήψεις και την κατάσχεση τεράστιων ποσοτήτων ναρκωτικών, πυροβόλων όπλων και 48 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ σε διάφορα νομίσματα παγκοσμίως κατά τη διάρκεια του Μαΐου/Ιουνίου 2021. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/800-criminals-arrested-in-biggest-ever-law-enforcement-operation-against-encrypted-communication>

¹⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου. ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89-131

²⁰ Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Αίγυπτος, Ιορδανία, Λίβανος και Τουρκία

²¹ The Flemish Peace Institute (2021), 'Targeting Gun Violence & Trafficking in Europe' («Στόχευση της ένοπλης βίας και της διακίνησης όπλων στην Ευρώπη»), πρόσβαση, <https://vlaamsvredesinstituut.eu/wp-content/uploads/2021/12/TARGET-OnlineVersion.pdf>, p. 29

²² Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της διακίνησης πυροβόλων όπλων για την περίοδο 2020-2025, της 24ης Ιουλίου 2020, COM(2020) 608 final, σ. 2, και 4.

καθεστώς υποψήφιας χώρας για να γίνουν μέλη της ΕΕ πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση των εγκληματικών δικτύων και της στρατολόγησης. Με τη σειρά της, η ΕΕ θα πρέπει να συνδράμει τις τρίτες χώρες στις δράσεις τους για την καταπολέμηση των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος, με βάση την αρχή των «αναλογικών κερδών».

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί έγκλημα με ιδιαίτερα διεθνή και διασυνοριακό χαρακτήρα, το οποίο θέτει προκλήσεις από την άποψη του εντοπισμού, της έρευνας, της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, της δικαιοδοσίας, της έκδοσης και της αμοιβαίας νομικής συνδρομής. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ τους καθώς και με τους οργανισμούς της ΕΕ, και ιδίως την Ευρωπόλ και την **Eurojust**. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ αναμένει ένα κοινό νομικό πλαίσιο για την αποτελεσματική μεταφορά των ποινικών διαδικασιών μεταξύ των κρατών μελών, το οποίο προβλέπεται για το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Επιπλέον, η Ομάδα του ΕΛΚ τονίζει ότι η στενή συνεργασία και συνεργασία με τρίτες χώρες είναι καίριας σημασίας για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, την εξάρθρωση των δικτύων εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης, καθώς και για τη δίωξη των υπευθύνων. Η Ομάδα του ΕΛΚ θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την πλήρη εφαρμογή του μέσου ΜΓΑΔΣ-Global Europe.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εθνική ασφάλεια αποτελεί πρωταρχική ευθύνη των κρατών μελών, αλλά οι απειλές που θέτει το οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ απαιτούν κοινή ευρωπαϊκή απάντηση. Οι δραστηριότητες των διασυνοριακών εγκληματικών δικτύων αποτελούν σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ένα ζωτικής σημασίας μέτρο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος είναι η εξάρθρωση των επιχειρηματικών μοντέλων των εγκληματικών δικτύων και η διασφάλιση ότι το έγκλημα δεν αποφέρει ποτέ οικονομικό όφελος. Θα είναι απαραίτητη μια ολοκληρωμένη προσέγγιση «παρακολούθησης των χρημάτων» προκειμένου να δεσμευθούν και να κατασχεθούν περιουσιακά στοιχεία και να στοχοθετηθεί η ηγεσία των εν λόγω δικτύων. Επιπλέον, η Ένωση πρέπει να εντείνει τον αγώνα της κατά της διαφθοράς, δεδομένου ότι συνιστά πραγματική απειλή για το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι υφιστάμενοι οργανισμοί και φορείς, όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η OLAF, διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διερεύνηση και τη δίωξη εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην υποστήριξη των κρατών μελών στις έρευνες και τις διώξεις τους. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι οργανισμοί και οι φορείς διαθέτουν επαρκή χρηματοδότηση, ανθρώπινους πόρους και νομοθετικά πλαίσια για την αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Εκτός από τα επιχειρησιακά εργαλεία και τη διασυνοριακή συνεργασία για τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται μια πραγματική, επιχειρησιακή και λειτουργική αστυνομική δύναμη που θα συμπληρώνει το έργο των κρατών μελών. Πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Ένα από τα πιο σημαντικά καθήκοντα της ΕΕ είναι να διασφαλίζει την ασφάλεια και την προστασία των πολιτών της. Η Ομάδα του ΕΛΚ είναι η μόνη πολιτική δύναμη που μπορεί να χαράξει μια ολοκληρωμένη πολιτική για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Στόχος μας είναι να εξασφαλίσουμε ότι οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ασφαλείς από την απειλή του οργανωμένου εγκλήματος και των εγκληματικών δικτύων.